ประเด็นคำถาม – คำตอบ

เกี่ยวกับก๊าซเรือนกระจก

การสัมมนาชี้แจงคู่มือการประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-efficiency)

ประจำปี ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. – ๑๖.๓๐ น.

๑. เก็บข้อมูลก๊าซเรือนกระจกใน Scope ๓ ที่มาจาก supply chain มีความครบถ้วน ถูกต้อง การเก็บข้อมูลดังกล่าวนี้มีผลอย่างไรต่อการคำนวณประเมินผลและมีแนวทางปรับใช้อย่างไร
ตอบ การเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope ๓ จำเป็นต้องมีความถูกต้องและครบถ้วนตามบริบทการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลอาจส่งผลให้การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับค่า Eco-efficiency ไม่ถูกต้อง โดยรัฐวิสาหกิจควรทำการคัดเลือกการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope ๓ จากหมวดหมู่ (Category) ที่มีนัยสำคัญต่อองค์กร ทั้งนี้ ในการคัดเลือกหมวดหมู่ที่สำคัญสำหรับรัฐวิสาหกิจ นั้นๆ จะต้องแสดงวิธีหรือเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ชัดเจนและบอกได้ว่าเหตุใดจึงเลือกหมวดหมู่นั้นๆ มาใช้ในการประเมิน Scope ๓

๒. ในการประเมิน Scope ๓ เป็นคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่เกิดขึ้นจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยองค์กรไม่สามารถควบคุมหรือลดการปล่อยคาร์บอนได้ หากนำมาประเมินจะส่งผลต่อค่า Eco-efficiency ขององค์กรหรือไม่
ตอบ การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope ๓ นอกจากจะเป็นการประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่นๆ จากกิจกรรมต่างๆ ที่นอกเหนือจาก Scope ๑ และ ๒ แล้ว ยังมีอีกประเด็นที่สำคัญ คือ การจัดทำแนวทางในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope เช่น จากการหารือกับ Supplier เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร และร่วมมือกันลดก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น ทั้งนี้ แม้ไม่สามารถควบคุมการดำเนินการได้ อย่างน้อยยังแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกับ supplier อื่นๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการบริหารจัดการทรัพยากรต่อไปในอนาคต

๓. ในมุมมองภาพรวมการวัดการปล่อย GHG ถ้านับรวม scope ๓ ด้วยจะเป็นการนับซ้ำหรือไม่เพราะการปล่อย GHG ของวัตถุดิบที่ใช้ในบริษัทปลายน้ำตาม scope ๓ จะซ้ำซ้อนกับการปล่อย GHG ทางตรงในการผลิตสินค้าของบริษัทต้นน้ำตาม scope ๑ และ ๒
ตอบ หากพิจารณาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาพรวมในระดับของประเทศ หรือในกลุ่มอุตสาหกรรม จะเป็นการรวมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก Scope ๑ ของแต่ละองค์กร แต่หากพิจารณาการประเมินผลประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจเฉพาะของแต่ละรัฐวิสาหกิจ การนำ Scope ๑ ๒ และ ๓ มาคำนวณแม้อาจซ้ำซ้อนในบางขอบเขต แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงการแสดงผลในมุมมองตลอดวัฏจักรชีวิต ซึ่งปกติการหาแนวทางในการปรับปรุงองค์กรมักจะไปพิจารณาการปรับปรุงใน scope ๑ เนื่องจากรัฐวิสาหกิจสามารถควบคุมการดำเนินการได้

๔. ทำไม Scope ๓ ถึงคูณด้วยค่า Emission Factor (EF) ของ CFP (ผลิตภัณฑ์)
ตอบ CFP คือ“คาร์บอนฟุตพรินท์ของผลิตภัณฑ์” หมายถึง ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ แต่ CFO คือ “คาร์บอนฟุตพรินต์ขององค์กร” ค่า EF ของ CFO เป็นค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรง ส่วนค่า EF ของ CFP เป็นการคิดการได้มาหรือการผลิต ซึ่งจะเป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมที่นำมาใช้คำนวณใน Scope ๓ เพื่อให้มีการพิจารณาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทางอ้อมอื่นๆ ให้ครบตลอดวัฏจักรชีวิต (life cycle)

๕. การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จะนำข้อมูลค่า Emission Factor (EF) ของ อบก. ที่ประกาศ ณ ปีนั้นๆ มาคำนวณเพื่อสะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด แต่เพราะเหตุใดในการคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปีปัจจุบันต้องย้อนกลับไปคำนวณใหม่ และเปลี่ยนค่า EF ตามปีปัจจุบัน
ตอบ เพื่อให้ได้ค่า Eco-efficiency ที่สามารถเปรียบเทียบได้กับปีปัจจุบันและปีฐาน ให้เป็นฐานเดียวกัน จากการ Update ค่า Emission Factor (EF) ล่าสุดที่ปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น เนื่องจากการเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ ควรจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการลดการใช้ทรัพยากร (ซึ่งถือว่าเป็นค่า activity data) แต่หากอ้างอิงค่า EF ที่ไม่เท่ากันอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการเปรียบเทียบ เช่น ในการดำเนินการจริงอาจใช้ทรัพยากรเท่าเดิม แต่ค่า EF ที่นำมาอ้างอิงมีค่าลดลงเมื่อคำนวณก๊าซเรือนกระจกจะได้ค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ลดลง

๖. Categories ที่ ๙ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการเดินทางของลูกค้าและผู้มาติดต่อมีวิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร
ตอบ Categories ที่ ๙ เป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการขนส่งปลายน้ำ และการกระจายสินค้า (downstream transportation and distribution) ซึ่งเป็นการขนส่งผลิตภัณฑ์หรือการกระจายสินค้า ส่วนการเดินทางจะเกี่ยวข้องกับ Categories ที่ ๖ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการเดินทางเพื่อธุรกิจ (business travel) เป็นการเดินทางเพื่อธุรกิจ เช่นพนักงาน ผู้บริหารเดินทางไปทำงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ในขณะที่ Categories ที่ ๗ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการเดินทางของพนักงาน (employee commuting) เป็นการเดินทางจากบ้านมาทำงานของพนักงาน